1990 ЕЛДАН БИРЛЕ ЧЫГА

Шәһри КАЗАН

ТАТАРСТАН БАШКАЛАСЫНЫҢ КӨНДӘЛЕК ИҖТИМАГЫЙ-СӘЯСИ ҺӘМ МӘДӘНИ ГАЗЕТАСЫ 16+

ШК № 27 (7011) | ЧӘРШӘМБЕ | 15 апрель | 2026 ел

2026
ГОД ВОИНСКОЙ И ТРУДОВОЙ ДОБЛЕСТИ
ХӘРБИ БАТЫРЛЫК ҺӘМ ХЕЗМӘТ ФИДАКАРЬЛЕГЕ ЕЛЫ

Декадада газетага язылу бәяләре

6 – 16 апрель

П2395 язылу индексы — комплект, чәршәмбе-җомга — 1369,56 сум (гадәти бәя 1569,24 сум)

П2430 язылу индексы — чәршәмбе саны — 732,78 сум (гадәти бәя 839,94 сум)

ПК313 язылу индексы — җомга саны, «Шәһри Казан. Язмыш» — 699,06 сум (гадәти бәя 797,88 сум)

ФОТО: TATAR-INFORM.RU

Дөрес яшибезме икән соң?..

Узган елларда вакыт машинасына утырып, үткәннәргә сәяхәт иткән төсле булдык. Казан театрлары сәхнәсенә халык яраткан классик әсәрләр кайтты: Камал театрында өч дистә ел аншлаг белән барган – Туфан Миңнуллин әсәре буенча – «Әлдермештән Әлмәндәр», ә Тинчурин театрында Шәриф Хөсәенов әсәре буенча «Әни килде» спектакле.

Бу әсәрләрнең янә сәхнәгә кайтуы сөендерә, әлбәттә. Мәгънәле әсәрләр сандыкта җиде кат йозак астында тузан җыеп ятарга тиеш түгел. Куйсыннар, күреп, белеп торыйк. «Театр яктылыкка, нурга илтә», – диләр бит. «Әлдермештән Әлмәндәр» – җирдә яшәүгә, күңел хөрлегенә дан җырласа, «Әни килде» – гомер көзенә җитеп үз балаларына сыймаган ана трагедиясен ача. Ике спектакль дә мәңгелек темаларны, проблемаларны күтәрә. Андый әсәрләрнең сәхнәгә кайтуы: Әлмәндәр карт кебек яшәгән һәр көннән ямь-тәм табып яши белмәүне, балаларның тәрбияләп үстергән газиз анага рәхмәтле була алмавын искәртә.

Яшәү беркайчан җиңел булмаган. Аеруча Әлмәндәр карт яшәгән XX гасыр гына ни тора. Рус-япон сугышы, Гражданнар сугышы, Бөек Ватан сугышы... Әмма бу әсәрләрнең геройлары елар вакытта да сөенерлек сәбәп таба белгән.

Хәзер тормыш җитеш, йортларыбыз җылы, тамак тук. Әниләрне өй түрендә кунак итә торган, Әлмәндәр карт кебек сөенеп яши торган заман. Әмма картлар йортларында балалары булып та соңгы көннәрен яшәүче картлар, чебеннән фил ясап уфтанып йөрүче кешеләр арткан-нан-арта бара. «Михнәткә түзеп була, рәхәткә чыдап кара», – дип юкка әйтмәгәннәр.

Театрларда премьералар уйналадыра. Шул ук вакытта тагын бер кызганыч якны да ачып бирә. Соңгы дистә елда тарихка кереп калырлык, еллар дәвамында сәхнәләрдә уйналырлык әсәрләр бармы? Искә төшерү кыен. Димәк, безнең чорны сурәтләрлек әсәрләр юк. Дөрес яшибезме икән соң?

Илгизә Галиуллина.

Күңел җылысы

Йолдыз **Шәрапова**
yyulduz1@mail.ru

Кеше гомере буе бәхет серен эзли. Гаҗәп түгел, һәркемнең бәхетле буласы килә. Нәрсә бәхет икәнен генә күпләр аңлап бетерми. Менә шуны аңлаганнар гына чын бәхетне татый.

ФОТО: ГАИЛӘ АРХИВЫННАН

Моң мөгаллимәсе

Эльмира Насыйбуллина 36 ел инде балаларга музыка-моң иленең серләрен өйрәтә

Бәхет ялгызлыкны яратмый икән бит. Димәк, ялгыз гына бәхетле булып булмый. Тирә-юньдәгеләреңне бәхетле итә, сөендерә алганда гына тулы бәхетне тоя адәм баласы. Һәм ул бәхет дигәннәре аның күзеннән күренә – якты нур булып түгелә.

Бәхет турында болай зурдан кубып сөйләвем юкка түгел. Шундый бәхетле кеше белән таныштым бит әле. Беренче күрешүебез булса да, күптәнге танышлар шикелле сөйләшеп, тәмләп сөйләштек.

Эльмира Насыйбуллина – укытучы, тугәлрәге, музыка укытучысы. Менә 36 ел инде малайларга-кызларга музыка-моң иленең серләрен өйрәтә.

Яшерен-батырын түгел, күп кенә заман балалары бүген музыка мәктәбендә әти-әниләре җитәкләп алып килгәнгә, аларны үпкәләтмәс өчен генә, теләртеләмәс кенә укыйлар. Ә бит музыка ул – тылсымлы таяк кебек. Аның белән ныклап дуслашсаң, бәхетле итә алу сәләтенә ия ул. Моны үзеннән белә Эльмира Роберт кызы. Кайчандыр аны, 7 яшьлек кызчыкны да, юрист әти-әнисе нәни кулларыннан җитәкләп, Түбән Каманың 1нче музыка мәктәбенә алып килгән. Казан кызы булса да, әти-әниләрен нефтехимия каласына эшкә җибәргәч, гаиләләренә башкаладан китәргә туры килә. Берьюлы ике мәктәптә уку җиңел булмаса да, тырыша кыз: икесеннән дә «бишле»ләр алып кайта. Фортепьяно-пианино дигән музыка коралы, бер күрү белән, күңеленә кереп кала. Һәм аның эчендәге бөтен көй-моңнарны нечкә бармаклары белән басып чыгарып, кешеләргә тыңлатасы килә.

Бу гаҗәп түгел. Кыз җыр-моң яңгыраган гаиләдә туып-үсә бит. Әтисе җитди һөнәр иясе, юрист булса да, баянда бик оста уйный – үзлегеннән өйрәнә. Ә музыка мәктәбендә уку аның тормышка ашмаган балачак хыялы булып кала. Шуңа да инде кызын үзенә насыйп булмаган шушы сукмакка бастыра. Әтисен хөрмәт иткән, әнисен яраткан кыз бу юлдан ныклы адымнар белән алга бара. Кунаклар килгәч, сәләтен күрсәткән. Илһамланып уйнаганда, әти-әнисенең күзләрендә горурлык, сөенеч күрә кыз. Шуңа да тагын да тырышыбрак гаммаларны өйрәнә.

Шулай итеп, моңлы-җырлы балачак еллары сизелми дә үтеп китә. Эльмира, музыка мәктәбен уңышлы тәмамлап, музыка училищесына укырга керә. Аннары Казан дәүләт педагогика университетының музыка факультетын кызыл диплом белән тәмамлый. Шул көннән алып бүгенгә кадәр музыка мәктәбендә фортепьяно дәресләре укыта. Башкаланың 144нче мәктәбе белән бер бинада урнашкан Совет районы 4нче балалар сәнгать мәктәбендә эшләвенә дә 21 ел.

Әйе, музыка мәктәбендә уку җиңел түгел. Бик зур тырышлык, бер урында утырып тору сәләте, максатчанлык сорый торган зур катлаулы хезмәт. Әгәр аны яратмасаң, күңелеңне бирмәсәң, ул чын мәгънәсендә, бер җәфага әйләнә. Әти-әниләрдән дә күп тора. Алар да бу мәктәпкә өстәмә йөк, бишенче тәгәрмәч итеп кенә карарга тиеш түгел. Бәлки, нәкъ менә минеке шикелле гомерлек һөнәрләре булыр да үзләрен бәхетле дә итәр дип үзе дә өметләнеп, укучыларын да шуңа өметләндерә тәҗрибәле остаз-педагог.

Үзе дә укытучыларына сокланып, алар шикелле булырга тырыша, Ирина Леонидовна Ванечкинаның киңәшләрен бүген дә тотып яши. Үзе дә шундый балалар ярата, хөрмәт итә торган мөгаллимә булырга тели һәм теләгенә ирешә дә. Әти-әнисе үзләре шикелле юрист булырлар дип өметләнгән булалар, югыйсә. Ә кызлары көй-моңны сайлый.

«Музыка мәктәбе укытучысы булу бик авыр түгел, гади мәктәптә сыйныф җитәкчесе булу түгел инде...» дигәннәргә аның үз мисаллары җитәрлек.

Бервакыт шулай төнлә телефоны шалтырый. Бер укучысының әбисе елап шалтырата. Оныгы өйгә кайтмаган. «Дәрескә килгән иде, кая китте икән?» – дип бик тынычсызлана инде Эльмира ханым да. Үзе дә ике кыз әнисе бит – баланың багырдан өзелгәнен белә. Ә баланың баласы балдан да татлы, диләр әнә. Әбисенең борчылуы аңлашыла. Ә үсмер малай әбисенә, ә бәлки, бар дөньяга ятим язмышы өчен үпкәләп өенә кайтмаган, көне буе дуслары белән футбол уйнаган, туп типкән. Һәм дустында кунып калган.

Икенче дәрестә малайга ноталар гына түгел, тормыш сабаклары да өйрәтергә туры килә Эльмира ханымга. «Әбиеңнең йөрәге авырта, ул инде олы кеше. Ялгыз калсаң нишләрсең?» – дип соравы була, малайның күзләреннән яшьләр агып төшә. Шул көннән бу малай белән укытучы арасы тагын да якыная. Ул борчулары, шатлыклары белән дә уртаклаша башлый. Шатлыклар да озак көттерми. Тырышып-теләп уйнагач, конкурсларда катнаша. Җиңә дә. Бүген инде тормышта үз урынын тапкан ир уртасы әти.

Мондый горурланырлык укучылары шактый Эльмира ханымның. Алар төрле конкурс, ярышларда, араларында Халыкаралары да шактый, катнашып җиңеп, осталарын сөендереп үсәләр дә, кайберләре инде үзләре дә музыканы гомерлек һөнәр итеп сайлыйлар. Казанда, хәтта Питерда да укыталар. Ә кайберләре балаларын үзләре укыган мәктәпкә үз укытучыларына алып килә. Монысы тагын да зуррак шатлык.

Югары категорияле педагог Эльмира ханым Насыйбуллина белән озаграк сөйләшкән саен, колагымда Василий Сухомлинскийның «йөрәгеңне балаларга бирәм» дигән сүзләре ишетелгәндәй булды. Шөкер, бүген дә арабызда бар әле үз эшен дә, балаларны да яраткан мөгаллимнәр.

Укытучыга, ничә яшьтә булса да, тормыш арбасыннан төшеп калырга ярамый. Хәер, аның тормыш девизы да шундый. «Балаларны укытырга хакың-хокукың булсын өчен, үзең дә гел укып-өйрәнеп торырга тиешсең». Ул күзләренә мөлдерәп карап торган малай-кызлар өчен гел үрнәк булырга тиеш. Активлыгына, тормышны яратуына күз тимәсен Эльмира ханымның. «Премьера» дигән вокаль ансамбльгә йөрергә дә вакыт таба. Еш кына укучылары белән балалар бакчаларына барып музыкаль әкиятләр дә куялар – нәниләрне кечкенәдән җыр-моңны яратырга өйрәтәләр. Аннары инде алар да музыка мәктәбенә укырга килерләр. Ул аларны да сөенеп, сөйкемле елмаеп каршы алыр да үзе шикелле бәхетле булу серләрен өйрәтер. Ә бәхет ул – яратуда, мәхәббәттә. Сайлаган һөнәреңне, гаиләңне, тормышны. Һәм кешеләрне. Аның очрагында – балаларны.

Эльмира Роберт кызы Насыйбуллинаның тырыш хезмәте лаеклы бәяләнгән. Диплом, грамоталары да, күкрәк билгеләре дә шактый. Ә иң зур бүләк – балаларның мәхәббәте һәм әти-әниләренең ышанычы, хөрмәте.

Тиздән гомер бәйрәмен каршылаучы моң мөгаллимәсе бүген тормыш йомгагын сүтә дә чорный, чорный да сүтә. Ул йомгакта өзек-төтек өлеш тә, кара таплар, үкенүләр дә юк. Ә ныклап уйлап карасаң, Бәхет үзе шул бит инде.

Матурлык дигәч, барыбызның да күз алдына иң-иң кыйммәтле әйберләр, затлы вә купшы киемнәр кигән, үз-үзләрен тәртиптә тотучы адәмнәр, урамнарда теләсәң дә, теләмәсәң дә үзләренә игътибарны җәлеп итүче хатын-кызлар һәм ир-атлар, колак төбеннән үзеңдә күпме ат көче барлыгын күрсәтеп җилдерүче машиналар, аллы-гөлле чәчәкләр, яшеллеккә күмелгән тугай-кырлар, бер исңәгәч мәңге борыныңнан китмәс тозлы, төрле төсле, колакны иркәләүче диңгез шаулавы, чут-чут килеп кошлар сайравы, аяз күк йөзе, рәт-рәт гаскәр кеби тезелеп торучы, болытларга үрләгән йортлар, биналар... һәм башкалар, һәм башкалар килеп баса. Күңел күзе ничек кабул итә дә ничек күрә инде. Һәм бу һәркемдә дә төрлечәдер.

Һәркемнең үз матурлыгы

Казанда метро куллануга тапшырылып халыкка хезмәт күрсәтә башлагач, анда бик сирәкләр генә утырмый калгандыр. Миңа да аны еш кулланырга туры килә. Төштем шулай беркөнне соңгы тукталыш – «Иманлек» станциясенә. Вагоннар туктап торуын күрү белән, адымнарымны йөгерүгә алыштырдым. Шулай булса да, күзләр күрә. Шактый гына яшьтәге машинист ир-ат белән машинистка ханым урыннары белән алышындылар. Бер-берсенең бит урталарыннан «пәп» итешеп, җилкаләрена назлы гына сугып, сыйпап алдылар. Бу күренеш тәмамдыр дип уйлаганда вагон башы, «пу, пу» дип үпкән сыман тавыш чыгарып, «телгә» килде. Ир-атыбызның авызы колагына кадәр ерылып китеп, җавап итеп кулын болгады. Ишекләр ябылып, без дә кузгалып киттек. Вагон эчендәгеләрнең барысы да үз дөньяларына чумды. Мин дә.

«Бу ике зат ир белән хатынмы, әллә олыгаеп кына бер-берсен тапкан бәхетле пармы икән?» дигән уй-сорауларыма җавап таба алмыйча, кирәк тукталышыма килеп җиткәнемне сизми дә калдым. Җансыз вагонның кечкенә җитәрлек итеп күңелемне күтәрүен, үзе белән идарә итүченең икенче берәүгә булган хисләрен аңлатуын мин матурлык дип кабул иттем. Янымнан узып баручыларга сиздерми генә, серле һәм канәгать елмаеп, эш урыныма атладым.

Җәмәгать, сез бу күренешне ничек кабул итәр идегез?

Дулкыния Гаянова.